

הכנסת העשרים ושלוש

יוזם: חבר הכנסת אריאל קלנר

2163/23/פ

הצעת חוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם (תיקון – חיפוש בחומר מחשב וסמכות יושב ראש הכנסת), התשפ"א–2020

1. תיקון סעיף 2 בחוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, התשי"א–1951¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 2 –

(1) בסעיף קטן (א), אחרי פסקה (2) יבוא:

"(3) בפני חדירה לחומר מחשב שלו או חומר מחשב של עובדי לשכתו, לרבות עובדי לשכתו במסגרת תפקידיו כשר או כסגן שר; לעניין זה – "חדירה לחומר מחשב" – כהגדרתה בסעיף 4 לחוק המחשבים, התשנ"ה–1995²."

(2) בסעיף קטן (ג) –

(א) בפסקה (3), אחרי "ובאישור היועץ המשפטי לממשלה" יבוא "ויושב ראש הכנסת";

(ב) פסקה (6) – תימחק.

2. תיקון סעיף 2א בחוק העיקרי –

(3) בסעיף קטן (ג), אחרי "באישור היועץ המשפטי לממשלה" יבוא "ויושב ראש הכנסת";

(4) בסעיף קטן (ו), אחרי "באישור היועץ המשפטי לממשלה" יבוא "ויושב ראש הכנסת".

דברי הסבר

עניינה של הצעת חוק זו בהתאמת דיני החסינות מפני חיפוש שחלים על חברי כנסת, לעידן המחשב והטלפון החכם. הוראות חוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, התשי"א–1951, שנקבעו

¹ ס"ח התשי"א, עמ' 228.
² ס"ח התשנ"ח, עמ' 366.

בשנות ה-50 של המאה הקודמת, אינן מתאימות להתפתחויות הטכנולוגיות, בראשן היותם של הטלפונים החכמים חלק בלתי נפרד מהתנהלותו היומיומית של כל אדם, ובפרט מרכיב חיוני ומרכזי של עבודת חברי הכנסת ועובדי לשכתם.

הסכנה לחיפוש במכשיר טלפון חכם או במחשב של חבר כנסת או של עובד לשכתו, עלולה לייצר אפקט מצנן לשיח הפוליטי שמקיים חבר הכנסת עם הציבור שבחר בו ועם נבחרי ציבור אחרים. אומנם תכליתם של חיפושים במסגרת חקירות פליליות היא מציאת ראיות לעבירות, אך אגב חיפוש העבירות, הגורם שמבצע את החיפוש נחשף לכלל השיח הפוליטי שמקיים חבר הכנסת, בכלל זה שיח פוליטי סודי כגון מהלכים פוליטיים שלא הבשילו ובחינת רעיונות לקידום בכנסת ובממשלה שלא נבטו, שלפרסום שקילתם בדיעבד יכולה להיות משמעות הרת גורל מבחינה פוליטית. אפשרות קלה לפולשנות כה קשה לשיח הפוליטי שמקיים חבר כנסת עלולה למשטר מראש את השיח הפוליטי שהוא מקיים, לפגוע קשות ביכולתו לבחון בזהירות רעיונות חדשים ובריתות חדשות וביכולתו לייצג את הציבור ולשאת ולתת למענו באופן אמין ומשוחזר. מכיוון שהעידן הדיגיטלי מאפשר לשתף מידע רב מאוד עם צוות לשכתו של חבר הכנסת, ומכיוון שאנשי צוותו של חבר הכנסת משתתפים באופן פעיל בשיח הפוליטי שהוא מקיים, נדרשת הגנה זהה גם על המחשבים והטלפונים החכמים של אנשי לשכתו. לכן מוצע לקבוע חסינות מפני חיפוש בחומר מחשב, ובכלל זה טלפונים חכמים, לחבר הכנסת ולעובדי לשכתו.

כמו כן, מן הטעם של הצורך בהגנה על חברי הכנסת מפני חיפוש פולשני בידי הרשות המבצעת, מוצע להתנות את האפשרות לקבלת צו חיפוש או היתר להאזנת סתר לחבר כנסת, ולצוותו בכל הנוגע לחיפוש בחומרי מחשב, באישור יושב ראש הכנסת. תכליתם של הסדרי החסינות בחוק היא להגן על הכנסת ועל חבריה מפני פגיעה בלתי הוגנת בהם על ידי רשויות שלטון אחרות. דרישת אישור יושב ראש הכנסת לכל בקשה למתן צו חיפוש היתר להאזנת סתר לחבר כנסת, בנוסף לדרישה שקיימת כיום בחוק לאישור היועץ המשפטי לממשלה, משלימה את ההגנה הנדרשת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ד בתשרי התשפ"א – 12.10.20